

Tilladelse skal oplæse lidt, thi det beviser tydeligt, at den ærede Ordfører og hans daværende Meningsfæller vare fuldt enige med mig i, at 24 Gange vare egentlig for meget, og at det egentlig ogsaa er for meget, at vi Bønder skulle give 18 Gange. Naar de desuagtet have stillet det Forslag, have de gjort det, for, som den ærede Ordfører rigtigt bemærkede, at gøre et alvorligt Forsøg paa, om de ikke ved paa dette Omraade at give rigtig god Smørelse kunde faa Forslaget til at glide. Jeg ved nu ikke, om denne Betragtning er rigtig, men saaledes ser jeg paa Sagen og ikke alene jeg, men vistnok mange andre. De Linier, jeg ønsker at oplæse af Betænkningen fra 1894, findes i samme Aars Rigsdagstidendes Tillæg B., Sp. 2282—83. Der siges: „Mindretallet mener nu, at en Kapital, svarende til 24 Gange Kapitelstaksten — for de efterfølgende Aar ovennævnte Middel-Kapitelstakst — vil være af en saadan Størrelse, at den vil kunne tilfredsstille enhver Tiendeeyers Fordringer, hvorved jo maa tages i Betragtning, at denne Sum i Virkeligheden vil svare til det 25-dobbelte af Kapitelstaksten eller mere, eftersom den Skat, Tiendeeyeren svarer af Tienden, ikke er fradraget førend Multiplikationen med 24 har fundet Sted.“ Der siges længere nede, at „Mindretallet vel finder, at 18 Gange Kapiteltaksten er mere end den Kapital, som en Fritagelse for Tiendebyrden kan antages at være værd“. De indrømme altsaa, at 18 Gange er mere, end man kan antage, den egentlig er værd, og længere henne, Sp. 2283, sige de, at den Sum, som Mindretallet mener, at enhver som helst Tiendeeyder maa kunne være tjent med at afløse Tienden for, er 16 Gange Kapitelstaksten. Det er altsaa hævdet under Behandlingen af denne Sag fra d'Hrr's Side, at 24 Gange er egentlig for meget, da man slipper for Skatten, og at 18 Gange, som vi Tiendeydere skulle yde, er ogsaa for meget, og at det egentlig burde ansættes til 16 Gange. Min personlige Mening har derfor været, at naar vi bød Tiendeejerne 22 Gange, saa bød vi dem virkelig alt, hvad der med Retfærdighed og Rimelighed kunde forlanges over for et Tilgødehavende, som stod fast og ikke kunde opsiges, og hvor Ydelsen kan variere op og ned. Hvis d'Hrr. altsaa ikke gribe til og tage Loven, vil det maaske komme til at se lidt anderledes ud med disse Tal en anden Gang. Det tror jeg nok, jeg tør sige. Saa kunne vi maaske handle paa den Maade, at vi delte for Eksempel det, som her trækkes fra eller lægges til, hvad man nu vil sige, mellem Stats-

kassen og os Tiendeydere, saa at vi kunde slippe noget billigere end 18 Gange, og Statskassen kunde slippe noget billigere end 6 Gange. Derfor siger jeg — og det er jeg enig med den ærede Forslagsstiller om — at de 24 Gange ere for meget. Jeg har dog ikke ved denne Sags 2den Behandling fundet Anledning til at stille Ændringsforslag herom, skønt i Henhold til Forretningsordenen et enkelt Medlem jo har Lov til at stille Ændringsforslag til 2den Behandling af en Sag. Det nemlig, som for mig til Dato har været Hovedsagen, har været at faa denne Sag prøvet i Landstinget. Paa den anden Side har jeg dog saavel ved 1ste som ved 2den Behandling villet hævde, at de 24 Gange virkelig er mere, end der egentlig kan forlanges, det vil saa vise sig ved Sagens 3dje Behandling, om der ikke bliver stillet Ændringsforslag i denne Retning. Det kan jeg ikke udtale mig om i Dag, men saa meget kan jeg sige, at det forekommer mig, at jeg har saa gode Kræfter med paa min Side i Retning af det Standpunkt, jeg indtager, at jeg tror, at alle maa indrømme, at det er ikke saadan hen i Vejr og Vind, naar jeg hævder, at vi burde give Tiendeejerne mindre end 24 Gange.

Jeg skal derfor slutte mine Udtalelser med at sige: Stem ikke for de Herrers Ændringsforslag, thi det betyder, at vi ingen Ting faa ud af denne Sag. Maaske vi alligevel ikke faa noget ud af den, det ved jeg ikke, men det er et Forsøg og et alvorligt Forsøg, som gøres ved dette Lovforslag. Og jeg kan — det har jeg udviklet — ikke sige andet, end at det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds skal ikke beraabe sig paa, at han har stillet sine Ændringsforslag i Retfærdighedens Tjeneste. Det maa det ærede Medlem forlade mig, det kan han ikke beraabe sig paa. Den eneste Anledning for ham til at stille sit Forslag er, at Købstadboerne slippe fri. Jeg vil sige til det ærede Medlem, som gerne vil fortælle os Landboere, at han og hans Meningsfæller ere de eneste, som ville hjælpe os og egentlig de eneste, som vi kunne stole paa, at de ærede Medlemmer have ved dette Ændringsforslag vist, at det er Købstæderne og kun Købstæderne, hvis Ryg de ville hytte, medens vi Landboere skulle svare det samme som før. Havde det ærede Medlem virkelig villet hjælpe os — og de Herrer pleje jo ikke at være bange for at tage Munden fuld, det koster ikke saa forfærdelig — skulde han have taget et Par Gange til bort af det, vi skulle svare. Han skulde